

Una de les portes d'accés de l'Hospital del Mar, un dels centres sanitaris públics catalans que ha promogut el seguit de mesures de xoc per reduir despeses. JOSE COLON

Els hospitals fan economia de guerra per estalviar recursos

Els centres sanitaris catalans s'uneixen i prenen mesures conjuntes per poder fer front a la crisi

JOAN BARRERA
 BARCELONA

— Els hospitals catalans no són aliens a la crisi. A la retallada de pressupost que va decidir la Generalitat, i que va tenir una translació immediata en una rebaixa del 5% dels sous dels treballadors dels centres, s'hi sumen mesures d'ordre intern per fer baixar la factura de compres de fàrmacs i material sanitari, reduir despeses de funcionament, eliminar

plaques radiològiques i, fins i tot, impulsar l'estalvi d'aigua canviant menys vegades els llençols d'alguns pacients o deixant de personalitzar els uniformes d'infermeres i facultatius.

Es tracta d'una "economia de guerra", com ja han reconegut els gestors hospitalaris per fer sostenible el model sanitari català sense que minvin les prestacions a l'usuari. No hi ha una línia d'actuació úni-

ca, ja que cada centre disposa d'autonomia per gestionar els recursos com ho consideri convenient, però més enllà d'aquesta realitat s'imposen una sèrie de models que són referents del canvi de cultura que acabarà imposant la contenció de recursos econòmics.

L'Hospital del Mar de Barcelona és un dels models a seguir. Aquest centre sanitari i les instal·lacions que en depenen han fixat sobre el pa-

La reducció suposa menys canvis de llençols i menys proves i fàrmacs

per les mesures d'estalvi. Unes són organitzatives, com ara fer una planificació anual de les vacances i els dies festius del personal, mesura que permet reduir les suplències i planificar de manera més acurada el tancament d'unitats d'hospitalització per fer-hi tasques de manteniment i reparació. A més, s'ha creat un model únic d'uniforme per a tot el personal i s'opta per les edicions digitals de documents, articles i

treballs per estalviar paper. El centre també està implementant la història clínica compartida, que evita la duplictat de proves diagnòstiques, i ha reduït la freqüència diària de neteja de despatxos i àrees no assistencials.

Però on el camp per recórrer és més llarg és en la compra compartida de fàrmacs amb altres centres, com

→ PASSA A LA PÀGINA SEGÜENT

destaca Jaume Raventós, conseller delegat de l'Hospital del Mar: "Des de l'abril tenim un acord amb l'Institut Català de la Salut (ICS) per la compra conjunta de fàrmacs, fet que ens permetrà estalviar entre un 2% i un 5% en aquesta partida, a la qual destinem 50 milions d'euros l'any". L'Hospital del Mar també té un acord amb el Parc Taulí de Sabadell per anar junts als concursos de material sanitari, com ara gasess i xeringues, o per adquirir lents per implantar als pacients amb cataractes. Tot això ha permès reduir la factura en 69.000 euros.

Raventós és un ferm partidari dels hospitals en xarxa i d'una proposta innovadora: organitzar guàrdies conjuntes entre diferents centres. Encara que la mesura només és factible en les especialitats com ara els trasplantaments o en determinats tractaments de cardiologia, on els metges han d'estar localitzables per quan sorgeix una emergència. En aquesta línia, explica Raventós, s'han iniciat converses entre hospitals per crear equips conjunts en aquesta i altres especialitats. I, com a exemple, destaca que "des de fa un any treballem conjuntament amb l'hospital de Can Ruti de Badalona en emergències de persones que han sofert un ictus. En aquests casos, l'equip de guàrdia es trasllada a l'hospital on ha ingressat la persona malalta, indistintament de quin sigui".

Un canvi de mentalitat

És evident que la creixent demanda i la imperiosa necessitat de reduir la despesa força un canvi de cultura en la gestió hospitalària i requereix la complicitat dels estaments implicats, especialment de metges i, sobretot, del personal d'infermeria, que reiteradament ha expressat les seves queixes tant per la reducció dels sous com pel deteriorament de la seva feina. Al Hospital del Mar han creat dos grups per recollir suggeriments, des d'on han sorgit fins una setantena de

L'Hospital del Mar té acords amb altres centres per reduir la despesa

Donar les altes abans de dinar disminueix la inversió en dietes

L'ICS pretén estalviar 7 milions i mig d'euros durant tot aquest any

Per dur a terme les mesures, cal la conformitat dels professionals

propostes com, per exemple, donar les altes hospitalàries abans de dinar per gestionar millor les dietes o fomentar el retorn al domicili amb familiars o mitjans propis, sempre que no es requereixi el trasllat en ambulància.

"Totes aquestes accions fracassarien si no es fonamentessin amb l'acord dels professionals", assegura Montse Figuerola, directora d'afers assistencials de l'Institut Català de la Salut (ICS). L'organisme públic té en marxa des de fa més de tres anys la compra agregada de fàrmacs. És a dir, comprar a l'engròs d'acord amb les necessitats i distribuir pels centres. Les previsions són que a finals del 2010, gràcies a aquest mètode, l'ICS s'estalviï 7,5 milions d'euros d'un pressupost global de 273 milions.

Una altra de les apostes de l'ICS ha estat la interconnexió informàtica entre els centres sanitaris per consultar des de qualsevol punt del territori català l'expedient del malalt. "Amb això evitem que es dupliquin proves", conclou Figuerola, que comprèn entre els actius per optimitzar els recursos la implantació de la recepta electrònica. *

La col·laboració activa dels usuaris

Des de les diferents gerències hospitalàries hi ha coincidència a pensar que els usuaris també han de col·laborar, encara que sigui a través d'accions molt puntuals, en la reducció de la despesa.

L'Hospital del Mar proposa per incrementar l'estalvi que es responsabilitzi els familiars del rentat de la roba personal dels malalts ingressats en unitats de llarga estada. En la mateixa línia, els responsables del centre són partidaris de reduir la freqüència diària de canvi de roba del llit sempre

que la patologia del malalt ho permeti. El centre també està estudiant alternatives per ajustar la despesa de la restauració, com per exemple el pagament de l'aigua que consumeix la persona ingressada. No són les úniques mesures possibles. En la llista de propostes que ha fet el personal sanitari del centre hi ha la possibilitat que els malalts amb tractaments molt específics i que prenen habitualment un tipus de medicació portin les medicines de casa en cas de ser internats.

Una de les dependències de l'Hospital de Mollet, punter en l'aplicació de les energies renovables. M. FERNÁNDEZ.

Mollet, pionera en sostenibilitat clínica

L'hospital públic és el primer d'Espanya amb criteris ecològics

J.B. BARCELONA

El nou Hospital de Mollet, el primer a l'Estat espanyol pensat en criteris ecològics i d'aprofitament dels recursos naturals, demostra que la reducció de les despeses hospitalàries va més enllà de les retallades en personal sanitari i d'adquisició de productes farmacèutics i material.

Fa anys que els experts demanen prestar més atenció a qüestions com ara el funcionament dels edificis, incloïnt en despeses d'electricitat i aigua. En aquest sentit, el nou hospital de Mollet sorgeix com una realitat dels edificis sostenibles i obre una tendència nova en aquest sector de forta inversió pública.

Quines són les novetats que inclou aquest centre hospitalari de 27.000 metres quadrats, on treballen 700 professionals i que va entrar en funcionament el mes d'agost passat? Bàsicament dues. Per una banda, aprofitar l'escalfor del subsòl, el que es denomina energia geotèrmica, a l'hora de refrigerar o escalfar l'edifici.

Per aconseguir-ho, el centre disposa de 148 pous a 146 metres de profunditat per on pas-

sa l'aigua que servirà de refrigerant a l'estiu o produirà escalfor a l'hivern. El sistema es basa en el principi que a aquesta fondària la temperatura és constant, entre els 12 i els 14 graus. Per tant, en el moment d'escalfar-la o de refrigerar-la la quantitat d'energia elèctrica que cal és menor que si provinés directament de les canonades exteriors.

Posar límit al sobrecoast

David Barrachina, director de serveis generals del centre, calcula que l'estalvi energètic serà per aquest sistema d'entre el 20% i el 25%, un percentatge significatiu en una factura que anualment oscil·la entre els 700.000 i els 800.000 euros. Els càlculs que fa l'hospital de Mollet és que el sobrecoast de l'obra s'amortitzi en un període d'entre vuit i deu anys.

No és l'única novetat que aporta l'Hospital de Mollet, ja que el centre està dissenyat per aprofitar al màxim la llum solar, que omple d'escalfor les quatre plantes de l'edifici, té un sistema d'aprofitament de les aigües pluvials, se n'ha reforçat l'aïllament exterior i s'hi han col·locat sostres radiants per evitar els corrents d'aire i millorar el confort del perso-

L'energia geotèrmica serveix per refrigerar o escalfar l'edifici

Per reduir la despesa els experts posen l'atenció en l'electricitat i l'aigua

Sant Pau preveu assolir un estalvi d'aigua d'entre el 20% i el 30%

nal, dels pacients i dels familiars que els acompanyen.

Roser Fernández, directora general de la Unió Catalana d'Hospitals (UCH), la patronal del sector, avala aquesta estratègia d'estalvi, com ho demostra el fet que a mitjan novembre organitzés unes jornades per divulgar els beneficis de la sostenibilitat i posar en comú les experiències que ja estan en funcionament –encara que no tan completes com en el cas de Mollet–, a Reus, a la clínica Plató, a l'Institut Guttmann i a l'Hospital de Sant Pau, que preveu un estalvi d'aigua d'entre el 20% i el 30% gràcies a un nou sistema de distribució.

La directora de la UCH proposa que cada centre hospitalari creï la figura del gestor energètic, responsable d'integrar les polítiques relacionades en aquest àmbit. I afegeix que aquest pas innovador en la gestió serà important perquè "el sector sanitari no es vegi com una despesa, sinó com un sector innovador i puntal en el creixement econòmic del país, ja que no té crisi de demanda, genera ocupació d'alta qualitat i impulsa la recerca". *